

Lyme Centrum Apeldoorn

STZ Expertise centrum

U bent gebeten door een teek of er is het vermoeden dat dit is gebeurd. In deze folder kunt u lezen wat het Lyme Centrum Apeldoorn (LCA) voor u kan doen. Ook vindt u hier informatie over de ziekte van Lyme en de mogelijke behandelingen. U kunt alleen bij het LCA terecht na verwijzing van uw huisarts of specialist. Meer informatie over het LCA leest u tevens op de website www.lymecentrumapeldoorn.nl.

Uw afspraken

Volg route 134, polikliniek Neurologie

Afspraak 1ste bezoek; Diagnostiek

.....

Afspraak 2de bezoek; Specialisten

.....

Over het Lyme Centrum Apeldoorn

Het aantal mensen dat door een teek wordt gebeten, neemt toe. De teken blijken meer actief, in aantal te groeien en vaker besmet te zijn met een bacterie die de ziekte van Lyme bij mensen veroorzaakt.

Tekenbeet met de kenmerkende rode ringen

Het Lyme Centrum Apeldoorn (LCA) is opgezet voor de groeiende groep mensen die mogelijk ooit is gebeten door een besmette teek en/of ziekteverschijnselen heeft die veroorzaakt zouden kunnen worden door de ziekte van Lyme.

Het LCA biedt:

1. Eén loket voor zowel patiënten als huisartsen en specialisten;
2. Uitgebreide kennis over en inzicht in de ziekte van Lyme vanuit meerdere aandachtsgebieden (neurologie, interne geneeskunde, kindergeneeskunde, microbiologie, cardiologie en eventueel dermatologie en reumatologie);
3. Uitgebreide laboratorium-ondersteuning.

Omdat de beet niet altijd wordt opgemerkt, zijn er steeds meer mensen die met diverse klachten bij verschillende artsen onder behandeling zijn (geweest). Denk aan klachten als vermoeidheid, hoofdpijn of griepverschijnselen. Vaak wordt er niet direct gedacht aan de ziekte van Lyme. De klachten kunnen dan blijven bestaan, soms zelfs jarenlang. Het LCA is er ook voor deze groep mensen. Met de gekozen aanpak kan het LCA mogelijk een besmetting vaststellen en een behandelplan in gang zetten.

Wie werken er in het Lyme Centrum?

Het LCA is een multidisciplinaire samenwerking tussen verschillende specialismen.

Deze specialisten zijn verbonden aan het LCA:

Dhr. dr. J.N.M. Barendregt, internist

Dhr. G. Blaauw, microbioloog

Mw. H.E. Boonstra, dermatoloog

Mw. R.A. Bruinsma, kinderarts

Mw. N.C. Croese, klinisch psycholoog

Mw. dr. B.C. van Hees, arts microbioloog

Mw. T.G. Jagt, reumatoloog

Mw. K.E de Kroon, orthopeed

Dhr. B. van Kooten, neuroloog

Mw. Y. Vermeeren, internist

Dhr. dr. R.A. Waalewijn, cardioloog

Uw eerste bezoek aan het Lyme Centrum

Nadat wij uw verwijzing van uw huisarts of specialist hebben ontvangen, neemt het LCA contact met u op. Er worden telefonisch afspraken met u gemaakt voor het gehele traject.

Het traject start met diagnostiek. Dit bestaat uit:

- bloedprikken (een klinisch chemisch en microbiologisch bloedonderzoek volgens de Borrelia bepalingen; ELISA en Western Blot)
- het maken van een ECG (hartfilmpje)
- het invullen van een digitale vragenlijst

Deze voorbereidende diagnostiek duurt minstens twee uur. Resultaten van testen op de ziekte van Lyme die buiten de reguliere geneeskunde vallen, worden niet meegewogen bij de vraag of er sprake is van de ziekte van Lyme. Denk bijvoorbeeld aan de zogenaamde 'levend bloed analyse' of een test die is verricht door een niet erkend laboratorium.

Tijdens het diagnostische bezoek ziet u geen specialist. Er worden alleen onderzoeken verricht. Minimaal twee weken na afronding van de testen heeft u een gezamenlijk consult met de neuroloog en de internist. Gaat het om een onderzoek van een minderjarige, dan heeft u de afspraak met de neuroloog en de kinderarts. Tijdens het consult worden de resultaten en bevindingen met u besproken. Op basis hiervan kan een behandelplan worden opgesteld.

Op de volgende pagina leest u meer informatie over de drie onderdelen van de diagnostiek: het bloedprikken, het ECG en de digitale vragenlijst.

Bloedprikken

Er wordt bloed geprikt om te kijken of uw lichaam antistoffen heeft gemaakt tegen de bacterie die Lyme veroorzaakt. We noemen dit een klinisch chemisch en microbiologisch bloedonderzoek volgens de Borrelia bepalingen; ELISA en Western Blot. Het laboratorium van Gelre ziekenhuizen heeft hier veel ervaring mee. Om zeker te zijn van de resultaten, werkt het LCA alleen met bepalingen van het eigen laboratorium. Het bloedprikken gebeurt op het laboratorium van Gelre ziekenhuizen (route 3).

Het resultaat van het bloedprikken hangt af van de periode tussen de beet en het onderzoek. De gevoeligheid van de gebruikte testen is afhankelijk van het stadium van de ziekte. In de latere stadia loopt de gevoeligheid op tot 99%. Het hebben van antistoffen is op zichzelf geen bewijs voor een actuele of actieve infectie. De aanwezigheid van antistoffen bij gezonde mensen is 4 tot 8%. De aanwezigheid van deze antistoffen is één van de methoden om te zien of er een infectie is geweest.

ECG (hartfilmpje)

Vervolgens wordt er een elektrocardiogram (ECG) gemaakt. Dit wordt ook wel een hartfilmpje genoemd. Hiervoor wordt u verwezen naar de polikliniek Cardiologie, route 163. Een ECG is een registratie van de elektrische activiteit van de hartspier. Een ECG levert veel informatie op over de werking van de hartspier, met name bij ritme- en geleidingsstoornissen. Dit komt soms voor bij de ziekte van Lyme.

Vragenlijst

Om een duidelijk beeld te krijgen van uw klachten en van de periode waarin deze naar voren komen, vult u een uitgebreide vragenlijst in. Dit doet u op een PC of tablet in het LCA.

Het is van belang dat u zich voorbereidt op de volgende vragen:

- Wanneer heeft u een tekenbeet gehad? (datum en jaar)
- Wanneer heeft u de teek verwijderd? (hoelang heeft de teek op de huid gezeten?)
- Heeft u ooit een rode kring gehad? Zo ja, wanneer? (datum, jaar)

De vragenlijst wordt alleen gebruikt als symptomenlijst ter verduidelijking van uw klachten. De vragenlijst wordt dus niet gebruikt als scorelijst; hieruit volgt niet of er sprake is van de ziekte van Lyme. Dat komt tijdens het eerstvolgende consult aan de orde.

Deze vragenlijst (en ook de vragenlijst die u invult tijdens het vervolgtraject) willen wij graag gebruiken voor wetenschappelijk onderzoek naar de ziekte van Lyme. Daarom vragen wij u aan het eind van de vragenlijst of u begrijpt dat de vragenlijst niet als scorelijst wordt gebruikt én of u akkoord gaat met anoniem gebruik van uw gegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

Uw tweede bezoek aan het Lyme Centrum

De artsen hebben de uitslagen van uw onderzoeken bekeken en zo nodig besproken met

collega-artsen (cardioloog, dermatoloog en/of reumatoloog). Na een kort lichamelijk onderzoek en een gesprek over uw klachten, bespreekt de arts met u de uitslag. Is er aangetoond dat u de ziekte van Lyme heeft, dan wordt daarna besproken welke behandeling het beste gestart kan worden.

Vorbereidingen

Komt u naar het LCA, dan vragen wij u een aantal voorbereidingen te treffen.

Medicijngebruik

Gebruikt u medicijnen? Neem dan een uitdraai mee van uw apotheek waarop alle door u gebruikte medicatie staat. Vraag uw apotheek om deze lijst vlak vóór uw bezoek aan het LCA. Dit medicijnoverzicht voorkomt onduidelijkheid over de door u gebruikte medicijnen en kan voorkomen dat u medicijnen krijgt voorgeschreven die niet passen bij uw bestaande medicatie.

Wat neemt u mee?

- het totaaloverzicht van de medicijnen die u gebruikt (let er in het bijzonder op dat u informatie over antibioticagebruik vermeldt; naam medicatie, duur van de kuur, bijwerkingen)
- uw identiteitsbewijs
- relevante aanvullende informatie

Begeleider

Met het oog op het invullen van de digitale vragenlijst is het verstandig een begeleider mee te nemen wanneer u niet goed overweg kunt met een computer of tablet. Ook tijdens het consult met de arts(en) kan het wenselijk en prettig zijn om iemand mee te nemen. Dit kan uw partner, een familielid of een goede bekende zijn. Dit geeft u de mogelijkheid om rustig na te praten. Twee mensen horen immers meer dan één. Betreft het een kind, dan bent u als ouder aanwezig.

Behandeling

Als uit de onderzoeken blijkt dat u de ziekte van Lyme heeft, krijgt u een advies en/of behandeling. Na ieder bezoek aan het LCA wordt verslag gedaan aan uw verwijzend huisarts of specialist middels een brief. Wilt u hiervan een kopie, dan kunt u dit aangeven bij de arts. U krijgt deze dan toegestuurd, zodat u ook volledig bent geïnformeerd.

Vervolgtraject (voor volwassenen)

Na ongeveer een jaar na uw eerste bezoek aan het LCA wordt u nogmaals verzocht om naar het LCA te komen om bloed te prikken, de vragenlijst op de PC of tablet in te vullen en voor een consult om de uitslagen te bespreken. Het LCA benadert u hiervoor. Deze tweede afspraak vindt wederom minimaal twee weken na het bloedonderzoek plaats. U heeft dit consult of bij de neuroloog of bij de internist. Tijdens het consult

wordt het effect van het eventueel ingezette beleid en het ziekteverloop naar aanleiding van de testuitslagen met elkaar vergeleken, aangepast of voortgezet.

Wetenschappelijk onderzoek

Een aanvullende reden om een uitgebreide vragenlijst te hanteren, is om een beter beeld te krijgen van de situatie omtrent de ziekte van Lyme in Nederland. Daarom vragen we uw toestemming om uw gegevens anoniem te mogen gebruiken in een wetenschappelijk onderzoek. Dit onderzoek moet bijdragen aan het verbeteren van de behandeling. Ook moet het helpen bij het eerder herkennen van de ziekte van Lyme door hulpverleners.

Vragen/uw afspraak

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen van niet-medisch inhoudelijke aard? Of bent u onverwachts verhinderd voor de afspraak? Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Neurologie:

- bereikbaar via telefoonnummer 055 – 581 84 00
- van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur

U kunt ook telefonisch contact opnemen via het algemene telefoonnummer van Gelre ziekenhuizen: 055 – 581 81 81.

Achtergrondinformatie over Lyme

De ziekte van Lyme is sinds begin jaren '80 van de vorige eeuw bekend. De veroorzaker is een bacterie *Borrelia burgdorferi* s.l. De drager/verspreider (vector) is de schapenteek *Ixodes ricinus*.

Ziekteverschijnselen

De ziekteverschijnselen of het ziektebeeld van Lyme-borreliose bestaan uit verschillende stadia; vroege-, gedissemineerde- en late Lyme-borreliose. Het vroege stadium wordt gekenmerkt door huidinfecties. Denk aan een rode kring rondom de beet (erythema migrans; EM). Dit gaat vaak samen met een positieve uitslag voor een tekenbeet. Dit stadium is voor huisartsen eenvoudig te diagnosticeren en behandelen.

Als de EM ontbreekt is het ziektebeeld voor huisartsen vaak moeilijk te herkennen. Dit bemoeilijkt het nut van een in te zetten behandeling. Latere stadia vertonen geen specifieke symptomen en kunnen zich manifesteren als orgaanziekte (gewrichtsontsteking, huidafwijkingen, hersenzenuwuitval), maar ook zonder specifieke symptomen. Zeker als de patiënt zich geen tekenbeet kan herinneren, is de diagnosestelling in latere stadia moeilijk.

Groeiend aantal tekenbeten

Landelijk onderzoek onder huisartsen toont aan dat het aantal tekenbeten dat jaarlijks bij de huisarts in Nederland behandeld wordt, is toegenomen. Dit geldt ook voor het aantal gevallen van huidinfecties, een kenmerk van een vroeg stadium van infectie. Het

aantal besmette teken is ook stijgende. Hiermee is Nederland één van de zwaarst Borrelia-geïnfecteerde landen. In open terreinen worden nauwelijks teken aangetroffen. Duin- en bosgebieden zijn de hoogste risicogebieden. Teken kunnen het hele jaar door actief zijn, mits de wintertemperaturen gunstig zijn voor tekenactiviteit.

Meer informatie

Bent u op zoek naar meer informatie over de ziekte van Lyme dan kunt u terecht bij:

1. Website Lyme Centrum Apeldoorn
www.lymecentrumapeldoorn.nl
2. Website RIVM
www.rivm.nl/cib/infectieziekten/lymeborreliose/index.jsp
3. Website Patiëntenvereniging
www.lymevereniging.nl

Secretariaat NVLP
Stationsplein 6
3818 LE Amersfoort
Tel. 072-5647215

Telefonische informatiedienst
Tel.: 0900 - 210 002 2 (€ 0,35 per minuut)